

Z H W Białystok	Wojewódzki Inspektorat Weterynarii Zakład Higieny Weterynaryjnej w Białymstoku	Strona: 1/9 Stron: 9
	Instrukcja nr IN-01/PO-16 Instrukcja oceny przydatności przyjmowanych próbek do badań do Pracowni Patologii i Badania Pasz	Wydanie: 03 Data obowiązywania: 2014.02.17

1. Cel stosowania

Instrukcja dotyczy wstępnej oceny przydatności próbek przyjmowanych do badań do Pracowni Patologii i Badania Pasz.

2. Zakres stosowania

Instrukcja obowiązuje w Punkcie Przyjęcia Próbek nr 2 i Punkcie Przyjęcia Próbek nr 3 ZHW Białystok.

3. Wymogi

Próbki do badań dostarczane są przez klienta. Osoby pracujące w „Punkcie przyjęcia próbek Nr 2 i „Punkcie przyjęcia próbek Nr 3” dokonują wstępnej oceny dostarczonej próbki pod względem przydatności do badań oceniając m.in.: stan próbki, rodzaj materiału, masę, ilość elementów, objętość, rodzaj opakowania, oznakowanie próbki.

Pracownicy PPP2 mierzą temperaturę próbek dostarczonych do badań mikrobiologicznych. Do pomiaru temperatury służy pirometr radiacyjny. Sposób obsługi pirometru jest opisany w aktualnej skróconej instrukcji obsługi pirometru radiacyjnego. Pracownicy PPP2 zapisują odczytaną temperaturę próbki na zleceniu do badania.

Z H W	Wojewódzki Inspektorat Weterynarii Zakład Higieny Weterynaryjnej w Białymstoku	Strona: 2/9 Stron: 9
	Instrukcja nr IN-01/PO-16 Instrukcja oceny przydatności przyjmowanych próbek do badań do Pracowni Patologii i Badania Pasz	Wydanie: 03 Data obowiązywania: 2014.02.17

3.1 Próbki do badań mikrobiologicznych

3.1.1 Wykrywanie obecności i identyfikacja pałeczek *Salmonella* spp. W materiale biologicznym w ramach krajowych programów zwalczania niektórych serotypów *Salmonella* w stadach drobiu

3.1.1.1 Stada kur hodowlanych (badania właścicielskie i urzędowe)

Materiał do badania	Sposób zapakowania próbki	Wymagania związane z transportem próbki	Uwagi
<p><u>Chów ściółkowy lub wolnowybiegowy:</u> - odchody – co najmniej 2 próbki złożone o wadze 200-300g, w zależności od wielkości stada lub - wymazy podeszwowe- 2 próbki złożone (5 par wymazów podzielonych np. na 2 pary i 3 pary wymazów) lub - co najmniej jedna para wymazów podeszwowych oraz próbka kurzu pobrane osobno</p> <p><u>Chów klatkowy:</u> - odchody – co najmniej 2 próbki złożone o wadze co najmniej 150g każda</p> <p><u>Piskleta jednodniowe:</u> - wyściółka z 10 pojemników transportowych z każdej dostawy(po 25g z pojemnika) wraz z mekonium, lub - wymazy powierzchniowe z 10 pojemników, lub - piskleta padłe, nie więcej niż 20 sztuk</p>	<p>- jałowa, szczelna torebka foliowa, - pojemnik plastikowy lub szklany szczelnie zakręcony, zabezpieczony przed wydostaniem się zawartości. - w przypadku próbek dostarczanych do badań urzędowych, zamknięcie opakowania powinno być zabezpieczone w sposób uniemożliwiający otwarcie opakowania bez naruszenia zabezpieczenia.</p>	<p>Próbki powinny być dostarczone do laboratorium w ciągu 24 godzin od ich pobrania w temperaturze pokojowej (poniżej 25°C). Jeśli próbek nie można wysłać do laboratorium w ciągu 24 godzin od pobrania, przechowuje się je w chłodziarce. Próbki nie mogą być dostarczane w stanie zamrożonym.</p>	<p>Próbki nie zostaną przyjęte w ramach programów zwalczania <i>Salmonella</i> u drobiu, jeśli: - pismo przewodnie nie zawiera wszystkich danych - liczba i rodzaj materiału do badań nie spełnia wymogów ustanowionych w przepisach prawa i niniejszej instrukcji - warunki transportu próbek nie spełniły wymagań ustanowionych w przepisach prawa i niniejszej instrukcji</p>

Z H W Białystok	Wojewódzki Inspektorat Weterynarii Zakład Higieny Weterynaryjnej w Białymstoku	Strona: 3/9 Stron: 9
	Instrukcja nr IN-01/PO-16 Instrukcja oceny przydatności przyjmowanych próbek do badań do Pracowni Patologii i Badania Pasz	Wydanie: 03 Data obowiązywania: 2014.02.17

3.1.1.2 Stada kur niosek(badania właścicielskie)

<p><u>Chów klatkowy:</u> - odchody – 2 próbki po 150g każda, pakowane osobno</p> <p><u>Chów ściółkowy lub wolnowybiegowy:</u> - wymazy podeszwowe- 2 pary wymazów, każda para pakowana osobno</p> <p><u>Piskleta jednodniowe:</u> - wyściółka z 10 pojemników transportowych z każdej dostawy (po 25g z pojemnika) wraz z mekonium, lub - wymazy powierzchniowe z 10 pojemników, lub - piskleta padłe, nie więcej niż 20 sztuk</p>	<p>- jałowa, szczelna torebka foliowa, - pojemnik plastikowy lub szklany szczelnie zakręcony, zabezpieczony przed wydostaniem się zawartości. - w przypadku próbek dostarczanych do badań urzędowych, zamknięcie opakowania powinno być zabezpieczone w sposób uniemożliwiający otwarcie opakowania bez naruszenia zabezpieczenia.</p>	<p>Próbki powinny być dostarczone do laboratorium w ciągu 24 godzin od ich pobrania w temperaturze pokojowej (poniżej 25°C). Jeśli próbek nie można wysłać do laboratorium w ciągu 24 godzin od pobrania, przechowuje się je w chłodziarce. Próbki nie mogą być dostarczane w stanie zamrożonym.</p>	<p>Próbki nie zostaną przyjęte w ramach programów zwalczania Salmonella u drobiu, jeśli: - pismo przewodnie nie zawiera wszystkich danych - liczba i rodzaj materiału do badań nie spełnia wymogów ustanowionych w przepisach prawa i niniejszej instrukcji - warunki transportu próbek nie spełniły wymagań ustanowionych w przepisach prawa i niniejszej instrukcji</p>
--	--	--	---

3.1.1.3 Stada kur niosek (badania urzędowe)

<p><u>Chów klatkowy:</u> - odchody –przynajmniej 3 próbki po 150 g każda, pakowane osobno</p> <p><u>Chów ściółkowy lub wolnowybiegowy:</u> - wymazy podeszwowe- 3 pary wymazów, każda para pakowana osobno Jedna próbka odchodów lub wymazów może zostać zastąpiona próbką kurzu o masie 100g</p>	<p>- jałowa, szczelna torebka foliowa, -pojemnik plastikowy lub szklany szczelnie zakręcony, zabezpieczony przed wydostaniem się zawartości. - w przypadku próbek dostarczanych do badań urzędowych, zamknięcie opakowania powinno być zabezpieczone w sposób uniemożliwiający otwarcie opakowania bez naruszenia zabezpieczenia.</p>	<p>Próbki powinny być dostarczone do laboratorium w ciągu 24 godzin od ich pobrania w temperaturze pokojowej (poniżej 25°C). Jeśli próbek nie można wysłać do laboratorium w ciągu 24 godzin od pobrania, przechowuje się je w chłodziarce. Próbki nie mogą być dostarczane w stanie zamrożonym.</p>	<p>Próbki nie zostaną przyjęte w ramach programów zwalczania Salmonella u drobiu, jeśli: - pismo przewodnie nie zawiera wszystkich danych - liczba i rodzaj materiału do badań nie spełnia wymogów ustanowionych w przepisach prawa i niniejszej instrukcji - warunki transportu próbek nie spełniły wymagań ustanowionych w przepisach prawa i niniejszej instrukcji</p>
---	---	--	---

Z H W	Wojewódzki Inspektorat Weterynarii Zakład Higieny Weterynaryjnej w Białymstoku	Strona: 4/9 Stron: 9
	Instrukcja nr IN-01/PO-16 Instrukcja oceny przydatności przyjmowanych próbek do badań do Pracowni Patologii i Badania Pasz	Wydanie: 03 Data obowiązywania: 2014.02.17

<p><u>Próbki pobierane podczas dochodzenia epidemiologicznego:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - 5 próbek odchodów po 200-300g każda i 2 próbki kurzu po 250 ml każda, lub - jelito ślepe i jajowody od 300 ptaków, lub - skorupa i zawartość 4000 jaj z każdego stada (jaja mogą być pulowane po 40 sztuk) 			
---	--	--	--

3.1.1.4 Stada kur brojlerów i indyków rzeźnych (badania właścicielskie i urzędowe)

Materiał do badania	Sposób zapakowania próbki	Wymagania związane z transportem próbki	Uwagi
- wymazy podeszwowe-co najmniej 2 pary wymazów (mogą być połączone w jedną próbkę), próbka o masie min. 25g	- jałowa, szczelna torebka foliowa, - pojemnik plastikowy lub szklany szczelnie zakręcony, zabezpieczony przed wydostaniem się zawartości. - w przypadku próbek dostarczanych do badań urzędowych, zamknięcie opakowania powinno być zabezpieczone w sposób uniemożliwiający otwarcie opakowania bez naruszenia zabezpieczenia.	Próbki powinny być dostarczone do laboratorium w ciągu 24 godzin od ich pobrania w temperaturze pokojowej (poniżej 25°C). Jeśli próbek nie można wysłać do laboratorium w ciągu 24 godzin od pobrania, przechowuje się je w chłodziarce. Próbki nie mogą być dostarczane w stanie zamrożonym.	Próbki nie zostaną przyjęte w ramach programów zwalczania Salmonella u drobiu, jeśli: - pismo przewodnie nie zawiera wszystkich danych - liczba i rodzaj materiału do badań nie spełnia wymogów ustanowionych w przepisach prawa i niniejszej instrukcji - warunki transportu próbek nie spełniły wymagań ustanowionych w przepisach prawa i niniejszej instrukcji

Z H W Białystok	Wojewódzki Inspektorat Weterynarii Zakład Higieny Weterynaryjnej w Białymstoku	Strona: 5/9 Stron: 9
	Instrukcja nr IN-01/PO-16 Instrukcja oceny przydatności przyjmowanych próbek do badań do Pracowni Patologii i Badania Pasz	Wydanie: 03 Data obowiązywania: 2014.02.17

3.1.1.5 Pozostałe gatunki zwierząt (np. bażanty, strusie, gęsi, ssaki)

Material do badania	Sposób zapakowania próbki	Wymagania związane z transportem próbki	Uwagi
Od ptaków żywych - próbki np. kału, mekonium, wyściółki z koszy transportowych (nie mniej niż 25g), Od ptaków padłych - całe zwłoki, padłe pisklęta jednodniowe (min. 5 szt.), narządy wewnętrzne- (nie mniej niż 25g). Ze środowiska kurnika – np. wymazy podeszwowe, kurz (nie mniej niż 25g),	- jałowa, szczelna torebka foliowa, - pojemnik plastikowy lub szklany szczelnie zakręcony, zabezpieczony przed wydostaniem się zawartości. - w przypadku próbek dostarczanych do badań urzędowych, zamknięcie opakowania powinno być zabezpieczone w sposób uniemożliwiający otwarcie opakowania bez naruszenia zabezpieczenia.	Próbki powinny być dostarczone do laboratorium w ciągu 24 godzin od ich pobrania w temperaturze pokojowej (poniżej 25°C). Jeśli próbek nie można wysłać do laboratorium w ciągu 24 godzin od pobrania, przechowuje się je w chłodziarce. Próbki nie mogą być dostarczane w stanie zamrożonym.	Próbki nie zostaną przyjęte w ramach programów zwalczania Salmonella u drobiu, jeśli: - pismo przewodnie nie zawiera wszystkich danych - liczba i rodzaj materiału do badań nie spełnia wymogów ustanowionych w przepisach prawa i niniejszej instrukcji - warunki transportu próbek nie spełniły wymagań ustanowionych w przepisach prawa i niniejszej instrukcji

3.1.2 Wykrywanie obecności i identyfikacja pałeczek Salmonella Gallinarum/Pulorum

Od ptaków padłych - całe zwłoki (2 szt/stado), narządy wewnętrzne - wątroba, śledziona, jajnik/jajowód, przewód pokarmowy (nie mniej niż 25g.), ewentualnie padłe pisklęta jednodniowe (min. 5 szt.).	- jałowa, szczelna torebka foliowa, - pojemnik plastikowy lub szklany szczelnie zakręcony, zabezpieczony przed wydostaniem się zawartości	Próbki powinny być dostarczone do laboratorium w ciągu 24 godzin od ich pobrania w temperaturze pokojowej (poniżej 25°C).	
---	--	---	--

Z H W	Wojewódzki Inspektorat Weterynarii Zakład Higieny Weterynaryjnej w Białymstoku	Strona: 6/9 Stron: 9
	Instrukcja nr IN-01/PO-16 Instrukcja oceny przydatności przyjmowanych próbek do badań do Pracowni Patologii i Badania Pasz	Wydanie: 03 Data obowiązywania: 2014.02.17

3.1.3 Badania mikrobiologiczne - pasze

Mieszanki paszowe pełnoporcjowe, mieszanki paszowe uzupełniające, karmy dla zwierząt towarzyszących, materiały paszowe. Masa próbki nie może być mniejsza niż 500g lub 500ml.	- jałowa, szczelna torebka foliowa - w przypadku próbek dostarczanych do badań urzędowych (np. monitoring pasz) zamknięcie opakowania powinno być zabezpieczone w sposób uniemożliwiający otwarcie opakowania bez naruszenia zabezpieczenia.	Próbki można transportować w temperaturze pokojowej (poniżej 27°C). Dopuszcza się dostarczenie próbek pasz w stanie zamrożonym (poniżej -18 °C).	Opakowanie próbki powinno być zaopatrzone w etykietę zawierającą następujące informacje: - nazwę paszy/przeznaczenie - dane umożliwiające identyfikację próbki - nazwę producenta, odbiorcy lub dostawcy - datę/godzinę i miejsce pobrania próbki - dane osoby pobierającej próbkę - ew. numer protokołu pobrania próbki - masę próbki;
---	---	---	--

3.1.4 Wykrywanie obecności drobnoustrojów patogennych w materiale od chorych zwierząt

Od zwierząt żywych- np. mleko, kał, wymazy, zeszkrobiny Od zwierząt padłych - narządy wewnętrzne	- jałowa, szczelna torebka foliowa, -pojemnik plastikowy lub szklany szczelnie zakręcony, zabezpieczony przed wydostaniem się zawartości, -jałowa wymazówka z podłożem transportowym lub bez.	Próbki powinny być dostarczone do laboratorium tak szybko, jak to możliwe. Próbki można transportować w temperaturze pokojowej (poniżej 27°C). Dopuszcza się dostarczenie próbek mleka w stanie zamrożonym (poniżej -18 °C)	- Każdy narząd powinien być zapakowany w oddzielne opakowanie! - Do badania mykologicznego materiał powinien być pobrany na jałową wymazówkę bez podłoża transportowego
---	---	---	--

Z H W	Wojewódzki Inspektorat Weterynarii Zakład Higieny Weterynaryjnej w Białymstoku	Strona: 7/9 Stron: 9
	Instrukcja nr IN-01/PO-16 Instrukcja oceny przydatności przyjmowanych próbek do badań do Pracowni Patologii i Badania Pasz	Wydanie: 03 Data obowiązywania: 2014.02.17

3.2 Próbki do wykrywania obecności wirusa wścieklizny

<p>- małe zwierzęta (w tym nietoperze) – przesyłane są całe zwłoki,</p> <p>- domowe zwierzęta mięsożerne (psy, koty) lub wolno żyjące zwierzęta mięsożerne (lisy, jenoty, borsuki, kuny itp.) – przesyłana jest tylko głowa. Głowę zwierzęcia oddziela się od zwłok tak aby pozostały przy niej dwa pierwsze kręgi szyjne,</p> <p>- duże zwierzęta (domowe lub wolno żyjące przeżuwacze) należy otworzyć czaszkę i pobrać mózg i przesłać do laboratorium. Pobrane mózgowie musi zawierać kompletny pień mózgu, a także mózdzek i róg Ammona (hippocampus).</p>	<p>- zwłoki małych zwierząt lub głowy zwierząt dużych wkłada się do plastikowego worka (mocnego, szczelnie zamkniętego).</p> <p>- jeśli pobrany został tylko mózg (duże zwierzęta) należy włożyć go do plastikowego worka lub metalowego pojemnika hermetycznie zamykanego.</p>	<p>Próbka powinna być dostarczona do badania w stanie świeżym tak szybko jak to jest możliwe. Zielone zabarwienie, upłynnienie próbki, wysuszenie lub niemożliwość identyfikacji poszczególnych części mózgu bardzo utrudnia lub uniemożliwia wykonanie badania. Transport próbki może odbywać się w temperaturze pokojowej (poniżej 27°C). Dopuszcza się dostarczenie próbek w stanie zamrożonym (poniżej -18 °C)</p>	
---	---	--	--

3.3 Próbki do badania anatomopatologicznego

Całe zwłoki zwierząt	- plastikowy worek (mocny, szczelnie zamknięty) lub inny szczelny pojemnika.	Próbka powinna być dostarczona do badania w stanie świeżym tak szybko jak to jest możliwe. Transport próbki może odbywać się w temperaturze pokojowej (poniżej 27°C). Dopuszcza się dostarczenie próbek w stanie zamrożonym (poniżej -18 °C)	
----------------------	--	--	--

Z H W Białystok	Wojewódzki Inspektorat Weterynarii Zakład Higieny Weterynaryjnej w Białymstoku	Strona: 8/9 Stron: 9
	Instrukcja nr IN-01/PO-16 Instrukcja oceny przydatności przyjmowanych próbek do badań do Pracowni Patologii i Badania Pasz	Wydanie: 03 Data obowiązywania: 2014.02.17

3.4 Próbki do badania parazytologicznego

Od zwierząt żywych - kał, wymazy, zeskrobiny Od zwierząt padłych - zawartość jelit, całe jelita z podwiązaną zawartością, narządy wewnętrzne	- jałowa, szczelna torebka foliowa, - pojemnik plastikowy lub szklany szczelnie zakręcony, zabezpieczony przed wydostaniem się zawartości, - jałowa wymazówka bez podłoża transportowego.	Próbki powinny być dostarczone do laboratorium tak szybko, jak to możliwe. Próbki można transportować w temperaturze pokojowej(poniżej 27°C).	Każdy narząd powinien być zapakowany w oddzielne opakowanie.
---	---	---	--

3.5 Próbki do wykonania autoszczepionki z brodawczaka

Brodawki skórne	Oczyszczone i umyte brodawki powinny być zapakowane w szczelną torebkę foliową, pojemnik plastikowy lub szklany szczelnie zakręcony.	Próbki powinny być dostarczone do laboratorium tak szybko, jak to możliwe. Próbki można transportować w temperaturze pokojowej (poniżej 27°C).	
-----------------	--	--	--

3.6 Próbki do wykrywania obecności składników pochodzenia zwierzęcego (PAP)

Mieszanki paszowe pełnoporcjowe, mieszanki paszowe uzupełniające, materiały paszowe. Masa próbek nie może być mniejsza niż 500g lub 500ml.	- szczelna torebka foliowa - w przypadku próbek dostarczanych do badań urzędowych (np. monitoring pasz) zamknięcie opakowania powinno być zabezpieczone w sposób uniemożliwiający otwarcie opakowania bez naruszenia zabezpieczenia.	Próbki można transportować w temperaturze pokojowej (poniżej 27°C). Dopuszcza się dostarczenie próbek w stanie zamrożonym (poniżej -18 °C)	Opakowanie próbki powinno być zaopatrzone w etykietę zawierającą następujące informacje: - nazwę paszy/ przeznaczenie - dane umożliwiające identyfikację próbki - nazwę producenta, odbiorcy lub dostawcy - datę/godzinę i miejsce pobrania próbki - dane osoby pobierającej próbkę - ew. numer protokołu pobrania próbki - masę próbki;
--	--	---	---

Z H W Białystok	Wojewódzki Inspektorat Weterynarii Zakład Higieny Weterynaryjnej w Białymstoku	Strona: 9/ 9 Stron: 9
	Instrukcja nr IN-01/PO-16 Instrukcja oceny przydatności przyjmowanych próbek do badań do Pracowni Patologii i Badania Pasz	Wydanie: 03 Data obowiązywania: 2014.02.17

4. Wynik oceny

Wynik oceny próbki/próbek jest zapisywany w „Protokole przyjęcia próbek do badania laboratoryjnego” (wzór protokołu przedstawia załącznik nr Zał.01/PO-03) lub w „Protokóle zbiorczym przyjęcia próbek do badania laboratoryjnego” (wzór przedstawia załącznik nr Zał. 02/PO-03). Wynik badania próbki nie spełniającej kryteriów jest uzupełniony o informacje o jej ocenie.

W przypadkach budzących zastrzeżenia pracownik „Punktu przyjęcia próbek Nr 2” i „Punktu przyjęcia próbek Nr3” konsultuje się z Kierownikiem Pracowni lub upoważnionym pracownikiem, który podejmuje decyzję o przyjęciu lub nie przyjęciu próbki do badań. Jeżeli stan próbek jest niezadowolający lub ich ilość niewystarczająca, pracownik laboratorium może odmówić przyjęcia takiej próbki. Na wyraźne życzenie klienta próbki takie mogą być przyjęte do badań, co jest zapisane w protokole przyjęcia próbek.

Opracował:	Sprawdził pod względem merytorycznym:	Zatwierdził:
lek. wet. Ilona Kuderska	lek. wet. Joanna Zaremba	mgr Tamara Kostrzewa